

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL II - ENTREPRISER NS 8405

Forsvarsbyggs generelle kontraktsbestemmelser for entrepriser etter NS 8405

Vedlegg:

- Mal for avtaledokument
- Garantierklæring
- Garantierklæring for forskudd
- Forsikringsattest – tingsforsikring
- Forsikringsattest – ansvarsforsikring
- Varslingsskjemaer
- Fullmakt til å innhente skatte- og avgiftsinformasjon

Ovennevnte dokumenter er kun ment som en orientering til tilbyderne, og skal således ikke fylles ut ifm tilbudsinnleveringen.

INNHOLDSFORTEGNELSE

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER FOR AVTALER BASERT PÅ NS 8405	3
1 Generelle kontraktsbestemmelser	3
2 Definisjon av begrepet "dag" (NS 8405 pkt 2.3).....	3
3 Partenes representanter (NS 8405 pkt 6).....	3
4 Varsler og krav (NS 8405 pkt 8)	3
5 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)	3
6 Forsikring (NS 8405 pkt 10).....	4
7 Kontaktstridig utførelse og skader på kontraktarbeidet i byggetiden (NS 8405 pkt 11.2)	4
8 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12.1)	4
9 Etske krav	6
10 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1).....	8
11 Bruk av underentreprenør (NS 8405 pkt 15).....	8
12 Tiltransport. Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (NS 8405 pkt 16)	10
13 Retten til å pålegge endringer (NS 8405 pkt 22.1).....	11
14 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3)	11
15 Partsuenighet (NS 8405 pkt 26)	12
16 Indeksregulering (NS 8405 pkt 27.1)	12
17 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)	12
18 Prøvedrift (tillegg til NS 8405).....	13
19 Sluttoppgjør (NS 8405 pkt 33)	14
20 Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34).....	14
21 Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)	14
22 Bruk av dokumenter / Prosjektrelaterte opplysninger (tillegg til NS 8405 pkt 41)	15
23 Forsvarsbyggs etiske krav og retningslinjer	15
24 Oppdrag underlagt sikkerhetsrestriksjoner	15
25 NATO-arbeider (gjelder kun der dette er uttrykkelig presisert)	15
26 Mislighold – konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405).....	15
27 Tvister (NS 8405 pkt 43).....	15
VEDLEGG – SKAL IKKE FYLLES UT IFM TILBUDSINNLEVERINGEN	17

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER FOR AVTALER BASERT PÅ NS 8405

1 Generelle kontraktsbestemmelser

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8405 Norsk bygge- og anleggskontrakt 2. utgave av oktober 2008, med de presiseringer og endringer som fremkommer nedenfor.

Presiseringer og endringer til NS 8405 er angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

Som avtaledokument benyttes Forsvarsbyggs egen blankett. Mal for avtaledokumentet er vedlagt.

2 Definisjon av begrepet "dag" (NS 8405 pkt 2.3)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 2.3:

Ender en frist på en lørdag, helligdag eller offentlig høytidsdag, forlenges fristen til nærmest følgende virkedag.

3 Partenes representanter (NS 8405 pkt 6)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8405 pkt 6.

Byggherrens oppdragsgiver, leietaker og bruker kan ikke påføre byggherren forpliktelser uten særlig fullmakt.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom representantene, og øvrig nøkkelpersonell i prosjektet, foregå på norsk.

4 Varsler og krav (NS 8405 pkt 8)

NS 8405 pkt 8 første ledd gis følgende tillegg: Forsvarsbygg har utarbeidet skjema - «entreprenørens skjema» - til bruk ved fremsettelse av varsel og krav. Skjemaet er vedlagt konkurransegrunnlagets del II, og vil utleveres i redigerbar utgave på forespørsel til Forsvarsbygg.

NS 8405 pkt 8 tredje ledd kommer ikke til anvendelse på krav som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret. Tilsvarende gjelder for forespørsler etter NS 8405 pkt 34.4.

5 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)

5.1 Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt 9.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8405 pkt 9 skal innen 14 dager dokumenteres ved utfylling av vedlagte formular – Garantierklæring, med mindre annet følger av pkt 5.2 nedenfor.

5.2 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9.2)

Når kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000 plikter entreprenøren ikke å stille sikkerhet.

5.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse / Reduksjon av sikkerhet (NS 8405 pkt 9.3 og 9.4)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

6 Forsikring (NS 8405 pkt 10)

6.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret (NS 8405 pkt 10.1)

Forsikringen skal opprettholdes inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

6.2 Kontroll (NS 8405 pkt 10.3)

Entreprenørens forsikringer i henhold til NS 8405 pkt 10 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer; Forsikringsattest tingsforsikring og Forsikringsattest ansvarsforsikring.

Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte attester.

6.3 Forsikring ved ombyggingsarbeider (NS 8405 pkt 10.4)

Byggherren tegner ikke forsikring.

7 Kontaktstridig utførelse og skader på kontraktarbeidet i byggetiden (NS 8405 pkt 11.2)

Byggherren skal sette en rimelig frist for entreprenørens utbedring. Dersom fristen oversittes, gjelder NS 8405 pkt 36.3 tilsvarende.

8 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12.1)

8.1 Lover og forskrifter og vedtak (NS 8405 pkt 12.1)

Forholdet til plan- og bygningsloven

Entreprenøren skal ha ansvarsrett for den oppgaven og den del av tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever. Entreprenøren plikter å bidra til at erklæring om ansvarsrett blir sendt så snart som mulig etter at kontrakten er inngått.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, samt gjøre erstatningskrav gjeldende etter reglene i NS 8405 pkt 39.4. Før heving kan finnes sted, må byggherren ha gitt entreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Entreprenøren plikter likeledes å bistå ansvarlig søker i forbindelse med nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

8.2 Sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø (tillegg til NS 8405 pkt 12)

Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinatorens anvisning. I konkurransegrunnlaget del III-B pålegges det entreprenøren en rekke plikter til å ivareta kravene knyttet til sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø. Ved brudd på disse pliktene har byggherren rett til å stanse arbeidene dersom han anser det nødvendig.

Byggherren kan også kreve dagmulkt dersom disse pliktene misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør.

Mulkt per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underentreprenøren. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

For mislighold av slike plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

8.3 Rapporteringsplikt til sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktsskjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

8.4 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Entreprenøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Byggherren kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

8.5 Lærlingeklausul

(Dette punktet gjelder med mindre det fremgår uttrykkelig annet sted i konkurransegrunnlaget at det ikke er krav om bruk av lærlinger)

8.5.1 Plikt til bruk av lærling

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidede timer i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom

opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal entreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Entreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærling dersom ett av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9 kommer til anvendelse.

8.5.2 Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 5%, jf. punkt 8.5.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstimene utført av lærlinger utgjør 4% eller mer av arbeidstimene på prosjektet. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

9 Etiske krav

9.1 Ansattes rettigheter

9.1.1 ILOs kjernekonvensjoner

Entreprenøren skal etterleve følgende grunnleggende krav:

- a) Forbud mot barnarbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182): Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter. Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land). Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Dersom det foregår slikt barnarbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.
- c) Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105): Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- d) Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111): Det skal ikke forekomme noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- e) Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98): Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

9.1.2 Bestemmelser i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med

lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Dersom arbeidstaker blir sendt på arbeid utenfor sitt hjemsted, skal arbeidsgiver dekke reisekostnader og sørge for kost og losji i henhold til bestemmelsene i bokstav a og b i listen ovenfor. Med hjemstedet menes det sted arbeidstaker har nærmest personlig tilknytning til. Ved vurdering av tilknytning skal det legges vesentlig vekt på fast bosted og hvor arbeidstaker har sine familiære bånd. Dersom det er tvilstilfeller angående arbeidstakers reelle hjemsted, har byggherren ensidig rett til å avgjøre dette.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Entreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Dersom entreprenøren ikke etterlever klausulen, har byggherren rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i orden. Byggherren kan holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

9.2 Oppfølging

Entreprenøren skal påse at ansattes rettigheter i pkt 9.1 etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering, og/eller
- Oppfølgingssamtaler, og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene, og/eller
- Tredjepartssertifisering som SA8000 eller tilsvarende.

Entreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på pkt 9.1 ovenfor.

9.3 Brudd

Brudd på pkt 9.1 eller 9.2 innebærer mislighold av kontrakten. Ved slikt mislighold plikter entreprenøren å rette de påpekte manglene, uavhengig av kostnadene ved slik retting, innen en tidsfrist som byggherren bestemmer, så lenge fristen ikke er urimelig kort. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer.

Ved manglende utbedring vil det etter byggherrens skjønn kunne påløpe en bot på inntil 10% av kontraktssummen per mislighold. Vesentlig mislighold av plikter som følger av punkt 9.1 og 9.2 kan påberopes som grunnlag for heving, selv om entreprenøren retter forholdet. Dersom misligholdet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan byggherren på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren. Entreprenøren blir videre ansvarlig for det tap som byggherren lider som følge av mangelen. Eventuell erstatning kommer i tillegg til ovennevnte bot.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser som for hele punkt 9.

10 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1)

10.1 Innsynsrett og revisjon

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i entreprenørens kvalitets-, internkontroll- (HMS) og miljøstyringssystem, og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusive intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

10.2 Pliktig medlemskap i StartBANK

Entreprenøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Entreprenøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgifts informasjon) i hele kontraktsperioden. Bestemmelsen gjelder også for underentreprenører.

10.3 Byggherrens rett til å innhente opplysninger fra skattemyndighetene

Entreprenøren har gitt byggherren fullmakt som gir byggherren rett til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra skattemyndighetene. Tilsvarende fullmakt skal undertegnes av alle underentreprenører så tidlig som mulig, dog minimum 10 dager før oppstart av underentreprenørens arbeid med mindre annet skriftlig avtales med byggherren.

Fullmakten gir byggherren rett til, et ubegrenset antall ganger, å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold mm., se vedlegg til konkurransegrunnlagets del II.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, gjelder i 4 år fra signering av fullmakten. Fullmakten er generell for Forsvarsbygg, og opprettholdelse av fullmakten er vesentlig for kontraktsforholdet.

11 Bruk av underentreprenør (NS 8405 pkt 15)

11.1 Generelt (NS 8405 pkt 15.1)

Bestemmelsen utfylles av følgende tekst:

Plikter

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenør og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft.

Entreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg.

Entreprenørens bruk av enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherrens godkjenning endrer ikke entreprenørens forpliktelser overfor byggherren. Byggherren kan nekte godkjenning der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise som overstiger en verdi på kr 500.000 eks. mva. skal entreprenøren innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Fra underentreprenører med

forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Entreprenøren skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge skatteattesten.

Ved inngåelse av kontrakter om underliggende entrepriser og tjenesteforhold eller innleie av personell (heretter omtalt som underleverandører) skal entreprenøren innhente attest for skatt og merverdiavgift (RF-1316) fra underleverandører. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attester slik som beskrevet i forskrift om offentlige anskaffelser § 20-12 (3).

Videre skal det gis fullmakt til innhenting av skatte- og avgiftsopplysninger fra alle underleverandører, se dette dokumentets pkt 10.3.

Entreprenøren skal også kreve HMS-egenerklæring i underliggende leverandørforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks mva.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at underleverandører og innleid personell har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandøren og dennes personell. En perm med ovennevnte skatteattester og HMS-egenerklæringer, skal til enhver tid finnes på byggeplass.

Alle avtaler om underleverandørforhold skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentrepriser som i dette dokument.

Byggherrens nektelse av å godkjenne entreprenørens valg av underentreprenører/ kontraktsmedhjelpere etter dette punkt gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Manglende fullmakt til innhenting av skatte- og avgiftsopplysninger fra underleverandører utgjør alltid grunnlag for å nekte bruk av slike underentreprenører. Det samme gjelder dersom det viser seg at underentreprenøren ikke har oppfylt sine skatte- og avgiftsforpliktelser. Omkostningene som følge av heving av underentreprenørens avtale skal bæres av entreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8405 pkt 15, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

11.2 Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører/leverandører mv (tillegg til NS 8405 pkt 15)

Byggherren har rett til å tre inn i entreprenørens kontrakter med underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere i de tilfeller hvor entreprenøren vesentlig misligholder nærværende kontrakt eller kontrakten med underentreprenør, underleverandør eller annen kontraktsmedhjelper, stanser sine betalinger, blir insolvent eller går konkurs.

Entreprenøren plikter å sikre byggherren denne rett ved å innta klausuler som ivaretar disse rettigheter, i kontraktene med egne underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere.

12 Tiltransport. Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (NS 8405 pkt 16)

12.1 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)

I dette punkt har betegnelsene som benyttes nedenfor følgende mening:

K1 = Overtakende entreprise

K2 = Tiltransportert entreprise

K3 = K1 + K2 = Ny utvidet entreprise

Tiltransportreglene i NS 8405 pkt 16.1 gjelder med følgende endringer/presiseringer:

- a. NS 8405 pkt 16.1 andre, tredje, fjerde og siste ledd gjelder både der sideentrepriser transporteres og der byggherren etter kontraktsinngåelse utpeker en underentreprenør som entreprenøren er forpliktet til å inngå kontrakt med, jf. NS 8405 pkt 16.1 første ledd.
- b. NS 8405 pkt 16.1 tredje og fjerde ledd gjelder både for overtakende entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
- c. At tiltransport til underentreprise anses som "en utvidelse av entreprenørens kontrakt" innebærer:
 1. Dagmulkt ved oversittelse av delfrist blir beregnet av kontraktssum for K1 eller K2 avhengig av hvilket arbeid som er forsinket.
 2. Den sluttfrist i K1 eller K2 som inntreffer først, anses som en dagmulktbelagt delfrist. Den sluttfrist som inntreffer sist, anses som ny sluttfrist i K3.
 3. Dagmulkten for oversittelse av sluttfrist i K3, blir beregnet av kontraktssum for K3.
 4. Maksimal dagmulkt er 10 % av kontraktssum for K3.
 5. Kontraktssum for K3 er kontraktssum for K1 + kontraktssum for K2 + påslag for tiltransport.
 6. Overtagelse av K3 skjer ved sluttfrist i K3.
 7. Entreprenørens sikkerhetsstillelse etter NS 8405 pkt 9.2 må utvides til 10 % av kontraktssum for K3.
 8. Entreprenøren trer inn i byggherrens rettigheter og plikter overfor underentreprenøren, men skal likevel stille sikkerhet iht. NS 8405 pkt 9.1, 9.3 og 36.2. NS 8415 pkt 18.4 gjelder dessuten i forholdet mellom entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
 9. I forholdet mellom entreprenøren og byggherren, blir entreprenøren identifisert med tiltransportert underentreprenør.
 10. Kontraktsvilkårene i K3 består av en kombinasjon av kontraktsvilkårene i K1 og K2, slik at de respektive kontraktsvilkår gjelder for den del av kontraktsarbeidene i K3 som opprinnelig hørte til hhv K1 og K2, dog med de tilpasninger som følger av NS 8405 pkt 16 og dette punkt 10 i Generelle kontraktsbestemmelser.
- d. Kontraktsvilkårene for den tiltransporterte underentreprise, som gjelder i forholdet mellom entreprenør og underentreprenør, er som K2, med de tilpasninger som følger av pkt 12.1 bokstav c nr 8 ovenfor.

12.2 Påslag (NS 8405 pkt 16.4)

Med mindre annet avtales gjelder følgende påslag:

Tiltransport:

Påslaget for tiltransporten skal være 10 % av tiltransportert entreprenørs endelige og totale vederlag eksklusiv merverdiavgift.

Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll:

Påslag for administrert entreprise skal være 5 % av den administrerte entreprenørs endelige og totale vederlag eksklusiv merverdiavgift.

13 Retten til å pålegge endringer (NS 8405 pkt 22.1)

Dersom ikke annet fremkommer av konkurransegrunnlaget kan byggherren ikke pålegge entreprenøren endringer utover 25 % netto tillegg til kontraktssummen.

14 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3)

Kravene om særskilt varsel og løpende underretting i NS 8405 pkt 25.3 andre ledd bokstav a og fjerde ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging.

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging:

Regulering i uendret byggetid:

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt 25.2 ikke overstiger 10 % av kontraktssummen, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eksklusiv mva.

B = kontraktsverdi på utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eksklusiv mva.

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eksklusiv mva)

Ved utregning av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva ("B" i formelen), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprise-/leverandørkontrakter,
- avbestillingserstatning,
- utbetalt vederlagsjustering som er inkludert rigg og drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. avtalt indeks, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Regulering i forlenget byggetid:

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt 24.1, jf. pkt 24.5, skal vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,7 A (Z)}{Y}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eksklusiv mva.

Y = opprinnelig byggetid.

Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. avtalt indeks, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

15 Partsuenighet (NS 8405 pkt 26)

15.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt 26.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet

15.2 Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt 26.2)

NS 8405 pkt 26.2 utgår.

15.3 Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt 26.3)

NS 8405 pkt 26.3 bokstav a) utgår.

16 Indeksregulering (NS 8405 pkt 27.1)

NS 8405 pkt 27.1 første ledd gis følgende tillegg:

Er ikke annen indeks uttrykkelig angitt i kontraktsdokumentene, gjelder SSBs indeks «Boligblokk i alt».

17 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)

17.1 Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.2)

NS 8405 pkt 32.2 første ledd får følgende tilføyelse: Vedlagt innkalling til overtakelsesforretning skal følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen.

NS 8405 pkt 32.2 andre ledd gjelder også for tekniske installasjoner.

NS 8405 pkt 32.2 får nytt tredje ledd: For tekniske anlegg og installasjoner skal entreprenøren, i samarbeid med byggherren og de øvrige leverandører, igangsette anlegget/installasjonen og forestå de kontraktsmessige prøver og innreguleringer mv. inntil kontraktsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Entreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt nødvendig kyndig mannskap, for å gjennomføre funksjonsprøvingen. Dokumentasjon fra funksjonsprøvingen skal utarbeides og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer. Så snart disse funksjonsprøver er ferdig, skal entreprenøren gi skriftlig melding til byggherren om dette.

17.2 Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.3)

NS 8405 pkt 32.3 første ledd får følgende tillegg: På overtagelsesforretningen skal entreprenøren overlevere listen over de mangler han noterte seg på sluttbefaringen av egne arbeider, jf. punkt 17.1 ovenfor, med kvittering for at manglene har blitt utbedret.

18 Prøvedrift (tillegg til NS 8405)

Det fremgår av konkurransegrunnlaget del III A om det er avtalt prøvedriftsperiode for alle (evt noen av) de tekniske anleggene/installasjonene (heretter forkortet 'tekniske anlegg') som entreprenøren leverer.

Prøvedrift

Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor det tekniske anlegget prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og, hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftsperioden har slik disposisjonsrett som nevnt under.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstillelse). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 pkt 32.1 til 32.5 og 32.7, med endringer som nevnt i dette dokumentets pkt 17, tilsvarende. Byggherren skal ha mottatt fullstendig utkast til FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøvedriftsperioden kan starte.

Oppstart av prøvedriftsperiode innebærer følgende;

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet går over på byggherren, jf NS 8405 pkt 17.

Prøvedrift har til hensikt å

- kontrollere at anleggene fungerer tilfredsstillende,
- vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid,
- etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring,
- kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav,
- gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandøren av de enkelte anlegg, og
- rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden.

Iustering av prøvedriftsperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

Entreprenørens plikter

Entreprenøren har i prøvedriftsperioden ansvar for drift og vedlikehold av de tekniske anlegg, og i denne forbindelse holde det tekniske personell på anlegget som er nødvendig. Entreprenøren skal utføre vedlikehold av sine anlegg i prøvedriftsperioden iht. entreprenørens egen vedlikeholdsbeskrivelse, og i denne forbindelse dekke alle vedlikeholdskostnader, inklusive forbruksmateriell. Entreprenøren skal også gjennomføre faste besøk på anlegget for å kunne oppfylle hensikten med prøvedriften, jf. ovenfor.

Under prøvedriftsperioden plikter entreprenøren umiddelbart å iverksette nødvendige tiltak dersom det påpekes eller oppdages feil og mangler.

Dokumentasjon fra prøvedriften skal utarbeides av entreprenøren og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer.

Byggherrens plikter

Byggherrens driftspersonell utfører daglig tilsyn av de tekniske anlegg. Dette fritar ikke entreprenøren fra noen av hans plikter, jf. ovenfor. Energikostnader i prøvedriftsperioden dekkes av byggherren.

Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktsarbeidet skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

19 Sluttoppgjør (NS 8405 pkt 33)

19.1 Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav (NS 8405 pkt 33.2)

Fristen i NS 8405 pkt 33.2 første ledd første punktum begynner først å løpe når byggherren har mottatt endelig versjon av både slutfaktura og sluttoppstilling, begge oppsatt iht. NS 8405 pkt 33.1 og vedlagt komplett kontraktsmessig underlag og dokumentasjon. Fristen skal aldri være kortere enn fire måneder fra overtakelsen.

20 Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)

20.1 Dagmulktbelagte frister (NS 8405 pkt 34.1)

I tillegg til sluttfristen er følgende frister dagmulktbelagte:

- a) entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan etter NS 8405 pkt 18.1,
- b) frist for igangsetting av arbeid på byggeplass,
- c) frist for levering av FDV-dokumentasjon,
- d) eventuell frist for oppstart prøvedrift, samt
- e) frister som er oppgitt som dagmulktbelagte andre steder i kontraktsdokumentene.

Dersom entreprenøren har fått dagmulkt på delfristen for oppstart prøvedrift, skal dette dagmulktbeløpet gå til fradrag i dagmulkten som påløper ved overskridelse av sluttfristen.

20.2 Dagmulktens størrelse (NS 8405 pkt 34.3)

Dagmulkt ved overskridelse av fristene i dette dokumentets pkt 20.1 bokstav a, b og c er NOK 1.500 per hverdag.

Dagmulkt ved overskridelse av oppstart prøvedrift er 1‰ av hele kontraktsummen.

20.3 Varslingsplikt (NS 8405 pkt 34.4)

Ved forespørsel som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret, plikter byggherren kun å svare innen fristen i NS 8405 pkt 33.2.

21 Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav.

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren. Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktsarbeidet, herunder hans leietakers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter entreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

22 Bruk av dokumenter / Prosjektrelaterte opplysninger (tillegg til NS 8405 pkt 41)

Entreprenøren forplikter seg til ikke å offentliggjøre noen form for prosjektrelatert informasjon uten på forhånd å ha innhentet skriftlig godkjenning fra byggherren.

23 Forsvarsbyggs etiske krav og retningslinjer

Entreprenøren plikter å gjøre seg kjent med og overholde de etiske krav og retningslinjer som gjelder for Forsvarsbygg. De etiske kravene og retningslinjene kan leses på www.forsvarsbygg.no.

24 Oppdrag underlagt sikkerhetsrestriksjoner

Ref. Del III D

Dersom oppdraget innebærer at entreprenøren får tilgang til skjermingsverdig informasjon eller objekt, plikter entreprenøren å ivareta lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven).

Entreprenøren har ansvar for at alt personell som skal benyttes under utførelsen av oppdraget har nødvendig sikkerhetsklarering og autorisasjon.

Dersom entreprenøren og/eller underleverandør(er) skal oppbevare, behandle eller tilvirke skjermingsverdig informasjon i egne lokaler, skal det på forhånd inngås en sikkerhetsavtale mellom byggherre og den enkelte virksomhet. Sikkerhetsavtalen fastsetter nærmere detaljer om virksomhetens ansvar og plikter etter sikkerhetsloven.

Utgifter for å oppfylle bestemmelsene i eller i medhold av sikkerhetsloven og inngått sikkerhetsavtale, er byggherre uvedkommende, med mindre annet er uttrykkelig avtalt i sikkerhetsavtalen.

Entreprenøren er ansvarlig for å påse at sikkerhetsbestemmelser etterleves i egen virksomhet og hos underleverandør som medvirker i den sikkerhetsgraderte anskaffelsen. Overtredelse av sikkerhetsbestemmelser, er å anse som vesentlig mislighold av entreprenørens kontraktsforpliktelser.

25 NATO-arbeider (gjelder kun der dette er uttrykkelig presisert)

I henhold til gjeldende regler kan kun firmaer fra NATO-land være entreprenør/leverandør, herunder også underentreprenør/-produsent. Forbudet gjelder også leverandører av materialer og utstyr.

Entreprenørens bruk av firma/personer/materialer mv i strid med nevnte bestemmelse, regnes alltid som vesentlig mislighold i henhold til NS 8405 pkt 39. Dette er en presisering av NS 8405 pkt 39.

26 Mislighold – konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405)

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

27 Tvister (NS 8405 pkt 43)

27.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt 43.2)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

27.2 Tvisteløsning ved tvister der kravet er under 100 G (NS 8405 pkt 43.3)

For kontrakter der anleggsstedet er i utlandet, avtales Oslo som verneting.

Tvister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

27.3 Tvisteløsning ved tvister der kravet er over 100 G (NS 8405 pkt 43.4)

NS 8405 pkt 43.3 med endringer som i punkt 27.2 i dette dokumentet, gjelder også i dette tilfellet.

VEDLEGG – skal ikke fylles ut ifm tilbudsinnleveringen

1 Mal for avtaledokument

2 Garantierklæring

3 Garantierklæring – forskudd

4 Forsikringsattest – tingsforsikring

5 Forsikringsattest – ansvarsforsikring

6 Skjema for varsling og endringer

7 Fullmakt til å innhente skatte- og avgiftsinformasjon

AVTALEDOKUMENT - ENTREPRISEOPPDRAG ETTER NS 8405

Prosjektets navn:	Sola land – Utfasing av fossilt brensel – Entreprise
Adresse:	Sola Land
Kontraktsnr:	C01264

1. PARTENE OG DERES REPRESENTANTER

Oppdragsgiver		
Navn:		Organisasjonsnr:
Staten v/Forsvarsdepartementet v/Forsvarsbygg		975 950 662
Adresse:		
PB 94 Haakonsvern K-71 (Grå brakkerigg), 5886 Bergen		
Representant:	Tlf:	E-post:
Anders Sirevaag	408 52 698	anders.sirevaag@forsvarsbygg.no

Entreprenør		
Navn:		Organisasjonsnr:
Adresse:		
Representant:	Tlf:	E-post:

2. KONTRAKTSDOKUMENTER. TOLKNINGSREGLER

Følgende dokumenter inngår som en del av denne kontrakten:

1. Dette avtaledokumentet
2. Referater og annet materiale fra forhandlinger og oppklarende drøftelser, som er godkjent av begge parter
3. Entreprenørens tilbud
4. Referat fra befaring
5. Forsvarsbyggs konkurransegrunnlag
 - 5.1 Beskrivelser og mengdefortegnelser

5.2 Tegninger

5.3 Øvrige deler

6. NS 8405 Norsk bygge- og anleggskontrakt, 2. utgave 2008

Ved motstrid gjelder dokumentene i ovennevnte rekkefølge. Dersom dette ikke løser motstridssituasjonen, skal spesielle bestemmelser gjelde foran generelle.

3. OM OPPDRAGET

Oppvarming ved bruk av fossilt brensel skal fases ut ved Forsvarets anlegg ved Sola land. Totalt er 11 bygg omfattet av ombyggingen og anlegg med oljekjel skal erstattes med luft/vann varmepumpeanlegg. Prosjektet omfatter fjerning og sanering av oljekjeler og oljetanker, etablering av luft/vann varmepumpeanlegg ved 2 bygg og tilhørende justeringer av anlegg i undersentraler ved resterende bygg. Ett bygg er frittstående og skal ha ny oppvarming basert på luft/luft varmepumper.

4. HONORAR

Kontraktsarbeidet skal leveres for:

Tilbudssum:	NOK		eks. mva
L Ev. korreksjon +/-	NOK		eks. mva
L Ev. korreksjon +/-	NOK		eks. mva
Sum	NOK		eks. mva
Merverdiavgift	NOK		
Kontraktssum	NOK		inkl. mva
Skriver kroner			

5. TIDSFRISTER

Det er avtalt følgende bindende tidsfrister:

Beskrivelse av aktivitet / milepæl:	Frist:	Dagmulkt?
Kontraktsinngåelse	Uke 25	Nei
Fremleggelse av fremdriftsplan	Fire uker etter kontrakts- inngåelse	Ja
Levering av FDV-dokumentasjon	Tre uker før oppstart prøvedrift	Ja
Ferdigstillelse og oppstart prøvedrift	01.10.2019	Ja
Overtakelse av kontraktarbeidet	01.10.2020	Ja

6. OPSJONER

Oppdragsgiver har rett, men ingen plikt, til å bestille følgende tilleggssytelser fra entreprenøren:

Beskrivelse av opsjonen	Frist for bestilling	Pris
Bygg 0125 elkjel	4 uker etter kontraktsinngåelse	
Bygg 0090 Aerotempere	4 uker etter kontraktsinngåelse	
SD-anlegg	4 uker etter kontraktsinngåelse	

Bygg 0125 Vannbehandling	4 uker etter kontraktsinngåelse	
Bygg 0090 Ventilasjon	4 uker etter kontraktsinngåelse	
Bygg 0090 Avtrekk toalett og garderobe	4 uker etter kontraktsinngåelse	
Bygg 0090 Avtrekk toalett og garderobe	4 uker etter kontraktsinngåelse	

Bestilling av opsjon skal formaliseres i egen avtale.

7. FORSIKRING

For oppdraget gjelder følgende forsikringer:

Tingsforsikring:

Forsikringsselskap:

Polisenummer:

Ansvarsforsikring:

Forsikringsselskap:

Polisenummer:

8. SIGNATURER

Dette avtaledokumentet er utferdiget i 2 eksemplarer, ett til hver av partene.

Dato:	Sted:	Dato:	Sted:
Forsvarsbyggs underskrift		Entreprenørens underskrift	
_____ Navn Stilling		_____ Navn Stilling	

GARANTIERKLÆRING

Garantinummer:

Garantisten		Entreprenøren	
Navn:	Org.nr:	Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:	Adresse:	Tlf:

Garantisten stiller seg herved overfor byggherren - Forsvarsbygg - som selvskyldnerkausionist for de kontraktsforpliktelser entreprenøren har iht. kontrakt:

Kontraksnummer: _____

Kontrakten gjelder: _____

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold i utførelsestiden og i reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også entreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

NOK _____, som utgjør 10 % av kontraktssummen, for forhold som påberopes overfor entreprenøren senest ved overtakelsen av kontraktsarbeidet.

Garantien reduseres deretter til

NOK _____, som utgjør 3 % av kontraktssummen, for forhold som påberopes overfor entreprenøren i de tre første årene av reklamasjonsperioden.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kontraktssummen. I reklamasjonstiden kan garantien samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under enhver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves.

Tvister vedrørende denne garanti behandles ved rettergang for de ordinære domstoler.

_____, den _____ 20____

Garantistens underskrift

GARANTIERKLÆRING FOR FORSKUDD

Garantinummer:

Garantisten		Entreprenøren	
Navn:	Org.nr:	Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:	Adresse:	Tlf:

Garantisten stiller seg herved overfor byggherren - Forsvarsbygg - som selvskyldnerkausionist for de kontraktsforpliktelser entreprenøren har iht. kontrakt:

Kontraktsnummer: _____

Kontrakten gjelder: _____

Denne garanti er gyldig inntil Forsvarsbygg har gitt skriftlig melding om at det er gjort opp for forskuddsbeløpet.

_____, den _____ 20____

Garantistens underskrift

FORSIKRINGSATTEST – TINGSFORSIKRING

Tingsforsikring i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.1.

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingskadeforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.1 og med nedenfor angitte polisenummer, forsikringssted, forsikringssum, forsikringstid og forsikringsvilkår.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle Forsvarsbygg minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at Forsvarsbygg mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker:

Navn: _____

Adresse: _____

Organisasjonsnr: _____

Medforsikret: Forsvarsbygg

Forsikringsbevis nr: _____

Forsikringssted: _____

Prosjektnummer og navn: _____

Byggets adresse: _____

Forsikringssum: _____

Forsikringen er dekket på 1. risikovilkår. Forsikringsgiver påtar seg ikke risikoen for at forsikringssummen er dekkende.

Forsikringstid: Forsikringen gjelder inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

Forsikringen omfatter: Det som til enhver tid er utført av kontraktsarbeidet.
Materialer byggherren har betalt forskudd for.
Materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse.

Forsikringens dekningsfelt:

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår _____

(f.eks. Forsikringsselskap NN's Prosjektforsikringsvilkår av 2009), som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.

4. Skade ved svinn, underslag, og tyveri uten innbrudd.

Overfor Forsvarsbygg som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekning enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

Sted/dato

Forsikringsselskap

Underskrift

FORSIKRINGSATTEST - ANSVARSFORSIKRING

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8405 pkt 10.2 og de nedenfor angitte krav.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle Forsvarsbygg minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at Forsvarsbygg mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker

Forsikringsselskapet bekrefter at _____ (entreprenøren) har tegnet ansvarsforsikring.

Forsikringspolise nr. _____

Forsikringssum

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle.

Forsikringstid

Forsikringen gjelder inntil alt kontraktsarbeid, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

Forsikringens omfang

Det er inngått kontrakt mellom Forsvarsbygg og entreprenøren om utførelse av følgende entrepriser:

Prosjekt nr: _____

Adresse: _____

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade som entreprenøren og dennes underentreprenører kan påføre byggherrens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeidet.

Forbehold

Forsikringsselskapet bekrefter herved at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser som:

- reduserer byggherrens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- kan redusere byggherrens krav på grunn av sikredes forhold **etter** at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringsselskapet i forhold til det som følger av forsikringsavtalelovens deklatoriske bestemmelser.

Sted/dato

Forsikringsselskap

Underskrift

Skjemaer til bruk ved varsling og endringer:

- **Entreprenørens skjema**
- **Endringsforespørsel**
- **Endringsavtale**
- **Byggherrens endringsordre**
- **Byggherrens svar**

 FORSVARSBYGG		Entreprenørens skjema (NS 8405)	
Prosjekt:	Kontrakt:	Varsel/kravnr:	
Entreprenør:	Arkivreferanse:	Revisjonsnr:	

Veiledning i bruk av skjemaet:

Entreprenøren (E) oppfordres til å lese all veiledningstekst i skjemaet, samt de aktuelle bestemmelser i standarden, før skjemaet benyttes.

Skjemaet pkt. 1 brukes når E vil varsle om at han krever utstedt endringsordre eller varsle om medvirkningssvikt fra byggherren (BH), se nærmere i veiledningen til skjemaet pkt. 1. Dersom BH har utstedt en endringsordre, skal skjemaet pkt. 1 ikke benyttes.

Derimot benyttes pkt. 2 og 3 i alle de tre ovennevnte situasjonene dersom E skal varsle/kreve vederlagsjustering eller fristforlengelse, eller svare på BHs svar knyttet til disse situasjonene. Se nærmere i veiledningen til skjemaets pkt. 2 og 3.

Det er ulike tidspunkt for når fristene for fremsettelse av varsel/krav/svar begynner å løpe etter NS 8405. Det vil si at E kan ha behov for å benytte skjemaet flere ganger for samme forhold. I så fall brukes et nytt skjema hver gang påført varsel/kravnummer til det opprinnelige varselet/kravet/svaret, samt nytt revisjonsnummer.

Skjemaet benyttes ikke ved avvik som skyldes E selv, eller hvor E foreslår alternative løsninger.

Er det tidligere korrespondanse knyttet til dette varselet?

☐ Nei

☐ Ja:

☐ Byggherrens endringsordre nr.:

☐ Byggherrens endringsordre i byggemøtereferat nr. pkt.

☐ Byggherrens svar nr.:

☐ Annet, spesifiser:

1. Varsel med beskrivelse av situasjonen

Dette punktet fylles ut når E vil varsle om enten:

- at han krever utstedt endringsordre som følge av instruks, tegninger og beskrivelser, jfr. NS 8405 pkt. 23.2. E fyller ut alt. A, eller
- svikt ved BHs medvirkning etter NS 8405 pkt. 21.1, som for eksempel feil eller forsinkelse ved tegninger og beskrivelser. E fyller ut alt. B.

Alt A. Krav om utstedelse av endringsordre, jfr. NS 8405 pkt. 23.2

Entreprenøren anser at følgende pålagte ytelse(r) ikke er en del av hans plikter etter kontrakten:

Eventuelle vedlegg:

1.

2.

Alt B. Varsel om byggherrens medvirkningssvikt, jfr. NS 8405 pkt. 21.1

Entreprenørens beskrivelse av medvirkningssvikten:

Eventuelle vedlegg:

1.

2.

2. Konsekvensvarsel/krav

Dette punktet fylles ut når E vil fremme varsel/krav om vederlagsjustering eller fristforlengelse som følge av:

- endringsordre fra BH
- forhold nevnt i skjemaets punkt 1
- force majeure, jfr. NS 8405 pkt. 24.3 (kun fristforlengelse)

Varsel om vederlagsjustering fremmes iht. NS 8405 pkt. 25.3, 25.7.3 og 25.8.1. Spesifiserte krav (tallfestet) fremmes iht. NS 8405 pkt. 25.4.

Varsel om fristforlengelse fremmes iht. NS 8405 pkt. 24.4. Spesifiserte krav fremmes iht. NS 8405 pkt. 24.6, og det skal fremgå hvilken eksakt dato fristen kreves forlenget til.

Vederlagsjustering, jfr. NS 8405 pkt. 25

Det fremsettes følgende varsel/krav om vederlagsjustering:

■

Begrunnelse for varsel/kravet:

■

Eventuelle vedlegg:

1. ■

2. ■

Fristforlengelse, jfr. NS 8405 pkt. 24.4 og 24.6

Det fremsettes følgende varsel/krav om fristforlengelse:

■

Begrunnelse for varsel/kravet (begrunnelsen skal angi hvilken frist varselet/kravet knytter seg til):

■

Eventuelle vedlegg:

1. ■

2. ■

3. Entreprenørens svar

Dette punktet fylles ut når E vil svare på varsel/krav/svar fra BH. E må svare dersom han:

- vil påberope at BHs varsel/krav/svar er for sent fremsatt (NS 8405 pkt. 8)
- har innsigelser mot BHs varsel/krav om fristforlengelse eller varsel om justering av enhetspriser (NS 8405 pkt. 24.7 og 25.7.3)

Entreprenørens svar:

■

Eventuelle vedlegg:

1. ■

2. ■

Signatur

Dato:

■

_____(signatur)

Navn:

Rolle:

■

Kopi til:

■

 FORSVARSBYGG		Endringsforespørsel (NS 8405)	
Prosjekt:		Kontrakt:	Endringsforespørsel nr.:
Entreprenør:		Arkivreferanse.:	Revisjonsnr.:
Denne endringsforespørselen gjelder ikke som bestilling			

Veiledning i bruk av skjemaet:

Skjemaet benyttes når byggherren (BH) ønsker å be om et tilbud fra entreprenøren (E) for utførelse av endringsarbeider. Oversendelse av dette skjemaet gjelder ikke som bestilling. Ønsker BH å bestille arbeidene, skal skjema «Byggherrens endringsordre» normalt benyttes.

Når E mottar en slik forespørsel, skal han iht. NS 8405 pkt. 25.8.3 utarbeide et spesifisert tilbud på utførelse av endringsarbeidene.

Er det tidligere korrespondanse knyttet til denne forespørselen?

- ☐ Nei
☐ Ja, spesifiser:

Endringsforespørsel

Bakgrunnen for endringsforespørselen:

Beskrivelse av endringen:

Eventuelle vedlegg/webhotell el. hvor endringen er nærmere beskrevet. Husk nøyaktig angivelse av tegningsnr., rev.nr. og rev.dato:

1.
2.

Byggherrens eventuelle syn på vederlagsjustering og fristforlengelse:

Eventuelle vedlegg/ webhotell el. hvor byggherrens syn fremkommer:

1.
2.

Entreprenøren skal utarbeide et tilbud som inneholder alle konsekvenser for vederlag og fremdrift. Tilbudet ønskes oversendt innen , med kopi til .

Signatur

Dato:

_____(signatur)

Navn:

Firma/rolle:

Kopi til:

 FORSVARSBYGG		Endringsavtale (NS 8405)	
Prosjekt:	Kontrakt:	Endringsavtalenr.:	
Entreprenør:	Arkivreferanse:		

Veiledning i bruk av skjemaet:

Skjemaet benyttes når byggherren (BH) og entreprenøren (E) er enige om hvilket arbeid som skal utføres, samt alle konsekvenser for vederlag og fremdrift.

Er det tidligere korrespondanse som leder frem til denne endringsavtalen?

☐ Nei

☐ Ja:

☐ Tilhørende endringsordre nr.:

☐ Tilhørende endringsforespørsel nr.:

☐ Tilhørende varsel/krav fra entreprenøren (entreprenørens skjema) nr.:

☐ Annet, spesifiser:

Partene er enige om at følgende endringer skal utføres, samt alle konsekvenser for vederlag og fremdrift:

Beskrivelse av endringen:

Eventuelle vedlegg/webhotell el. hvor endringen er nærmere beskrevet. Husk nøyaktig angivelse av tegningsnr., rev.nr. og rev.dato:

1.

2.

Vederlagsjustering

Med mindre annet fremgår uttrykkelig av avtalen utføres endringene til en fastpris inkl. lønns- og prisstigning, men eks mva på kr:

Eventuelle vedlegg/ webhotell el.

1.

2.

Fristforlengelse

Med mindre punktet er fylt ut anses endringene å være uten fremdriftskonsekvens. Angi eksakt dato fristen forlenges til:

Eventuelle vedlegg/ webhotell el.

1.

2.

Signatur

Denne avtalen med vedlegg er utferdiget i to eksemplarer hvorav partene beholder hvert sitt.

Dato:

Dato:

_____(signatur)

_____(signatur)

Navn:

Navn:

Firma/rolle:

Firma/rolle:

Kopi til:

 FORSVARSBYGG		Byggherrens endringsordre (NS 8405)	
Prosjekt:	Kontrakt:	Endringsordrenr.:	
Entreprenør:	Arkivreferanse.:	Revisjonsnr.:	
Denne endringsordren gjelder som bestilling			

Veiledning i bruk av skjemaet:

Skjemaet benyttes når byggherren (BH) vil pålegge en endring jfr. NS 8405 pkt. 22.1 til 22.3.

Når entreprenøren (E) mottar denne endringsordren, blir han forpliktet til å utføre endringsarbeidet. Dersom E mener å ha krav på vederlagsjustering eller fristforlengelse pga. endringsordren må han varsle om dette, samt spesifisere kravet, iht. NS 8405 pkt. 24 og 25. Es varsel/krav fylles inn i «Entreprenørens skjema».

Er det tidligere korrespondanse knyttet til denne endringsordren?

- ☐ Nei ☐ Ja:
- ☐ Tilhørende endringsforespørsel nr.:
 - ☐ Tilhørende varsel/krav fra entreprenøren (entreprenørens skjema) nr.:
 - ☐ Annet, spesifiser:

Endringsordre

Beskrivelse av endringen:

Eventuelle vedlegg/webhotell el. hvor endringen er nærmere beskrevet. Husk nøyaktig angivelse av tegningsnr., rev.nr. og rev.dato:

1.
2.

Byggherrens eventuelle syn på vederlagsjustering og fristforlengelse:

Eventuelle vedlegg/webhotell el. hvor byggherrens syn fremkommer:

1.
2.

Signatur

Dato:

_____(signatur)

Navn:
Firma/rolle:

Kopi til:

 FORSVARSBYGG		Byggherrens svar (NS 8405)	
Prosjekt:	Kontrakt:	Arkivreferanse:	
Entreprenør:	Referanse til entreprenørens skjema - varsel/kravnr.:		

Veiledning i bruk av skjemaet:

Skjemaet benyttes når byggherren (BH) vil svare på mottatt skjema fra entreprenøren (E). BH må svare dersom han:

- Vil påberope at Es varsel/krav/svar er for sent fremsatt
- Er uenig i Es krav om utstedelse av endringsordre
- Har innsigelser mot Es varsel/krav om vederlagsjustering eller fristforlengelse

Er det annen tidligere korrespondanse knyttet til dette varselet?

- ☐ Nei
☐ Ja, spesifiser:

Byggherrens svar

- ☐ BH mener at Es varsel/krav/svar er for sent fremsatt, jfr. NS 8405 pkt. 8. Eventuell begrunnelse kan angis her:
- ☐ BH er helt eller delvis uenig i Es krav om utstedelse av endringsordre, jfr. NS 8405 pkt. 23.3. Angi begrunnelse her:
- ☐ BH har følgende innsigelser til varsel/krav om vederlagsjustering, jfr. NS 8405 pkt. 25.5, 25.7.3 og 25.8.2:
- ☐ BH har følgende innsigelser til varsel/krav om fristforlengelse, jfr. NS 8405 pkt. 24.7:
- ☐ Annet, spesifiser:

Eventuelle vedlegg:

1.
2.

Signatur

Dato:

_____(signatur)

Navn:
 Firma/rolle:

Kopi til:

FULLMAKT TIL Å INNHENTE SKATTE- OG AVGIFTSINFORMASJON

[Firmanavn på leverandør/underleverandør] (org. nr. [org nr]) (e-postadresse [e-postadresse])

gir herved

Forsvarsbygg (org. nr. 975 950 662)

Fullmakt gyldig til [dd.mm.åååå]

(fire år fra dato for undertegning)

fullmakt til et ubegrenset antall ganger i den periode fullmakten gjelder for, å innhente opplysninger om

1. våre skatte- og avgiftsmessige forhold, begrenset til opplysninger som fremgår av skjemaet "Informasjon om skatte- og avgiftsforhold" (se vedlegg) og skjema for attest om restanser på skatt/avgift mv - RF-1244, (skatteattesten);
2. innrapporteringer på RF-1199 vedrørende oppdraget og RF-1198 vedrørende arbeidstakere på oppdraget til Sentralskattekontoret for Utenlandssaker;
3. hvilke arbeidstakere som det er innrapportert lønn på i a-meldingen.

Fullmakten gjelder alle opplysninger som er taushetsbelagte etter forvaltningsloven § 13, skatteforvaltningsloven § 3-1, skattebetalingsloven § 3-2, a-opplysningsloven § 7 og folkeregisterloven § 9-1. For det tilfelle at ovennevnte bestemmelser i fullmaktens gyldighetsperiode erstattes av ny/nye bestemmelser, skal fullmakten også gjelde alle opplysninger som er taushetsbelagte etter den/de nye bestemmelser.

Den som blir gjort kjent med nevnte taushetsbelagte opplysninger, har selv plikt til å bevare taushet om disse opplysningene. Opplysninger som Forsvarsbygg har innhentet om underleverandører kan likevel meddeles virksomhetene over i kontraktskjeden. Opplysninger som Forsvarsbygg har innhentet kan også meddeles internt i Forsvarsbygg, samt Nasjonal Sikkerhetsmyndighet. Overtredelse av taushetsplikten kan medføre straff etter straffeloven (2005) § 209.

Fullmakten gjelder 4 år fra dato for undertegning.

Det samtykkes i at Forsvarsbygg kan sende forespørsel om informasjon etter denne fullmakt (inkludert fullmakten med vedlegg), samt annen relevant informasjon i kryptert e-post til den som skal fremskaffe informasjonen. Relevant informasjon inkluderer også egenrapporteringsskjema som leveres til Forsvarsbygg. Videre samtykkes det i at den som skal fremskaffe informasjonen kan sende denne i kryptert e-post til Forsvarsbygg. Som kryptert e-post regnes også e-post som ikke selv er kryptert, men hvor den sensitive informasjonen fremgår av kryptert vedlegg til e-posten.

Som vedlegg til denne fullmakt følger fargekopi av pass, bankkort, førerkort eller nasjonalt ID-kort (sistnevnte for statsborgere innen EU/EØS/EFTA). (Legitimasjonen og kopien må tydelig vise bilde, navn, fødselsdato og signatur).

Det bekreftes at denne fullmakten innebærer et frivillig, uttrykkelig og informert samtykke til opphevelse av taushetsplikten.

[Sted], den [dato]

[Firmanavn på leverandør/underleverandør]

Signatur

[Navn på den/de som undertegner. Vedkommende må ha signatur eller prokura og denne må fremgå av Foretaksregisteret/Enhetsregisteret.]

Dette vedlegget viser hva slags informasjon Forsvarsbygg vil motta. Skal ikke fylles ut av virksomheten

INFORMASJON OM SKATTE- OG AVGIFTSFORHOLD (Utvidet skatteattest)

Mottaker av skjema:

Navn:	Org. nr:
Adresse:	
Postnr:	Poststed:

Opplysninger om den forespurte virksomheten:

Foretakets navn:	
Adresse:	
Postnr:	Poststed:
Org. nr:	Selskapsform:
Innehaver:	
Styreleder:	
Daglig leder:	
Antall ansatte innmeldt i Aa-registeret:	
Hovednæring:	

Registrert i følgende registre:

Register	Ja/Nei	Reg.dato
Enhetsregisteret		
Foretaksregisteret		
MVA-registeret		

Leverte omsetningsoppgaver merverdiavgift. Tre siste terminer – beløp:

Termin			
Samlet omsetning innlevert oppgave			
Samlet omsetning skjønnsberegnet oppgave			
Utgående merverdiavgift, høy sats			
Utgående merverdiavgift skjønnsberegnet oppgave			
Inngående avgift			
Inngående avgift skjønnsberegnet oppgave			

Lever A-melding siste seks måneder – grunnlag arbeidsgiveravgift:

Terminangivelse			
Sum grunnlag arbeidsgiveravgift			

Forfalt, ikke betalt:

Skatt, forskuddsplikt	
Skatt, etterskuddsplikt	
Skattetrekk pr dags dato	
Arbeidsgiveravgift pr dags dato	
Merverdiavgift pr dags dato	

Sentralskattekontoret for utenlandssaker:

Antall registrerte arbeidsforhold siste 6 mnd	
Antall registrerte aktive arbeidstakere pr dato	
Antall registrerte oppdrag som oppdragsgiver siste 6 mnd	

Ovenstående opplysninger attesteres:

Myndighet	Dato	Underskrift